

דמות אחרת, הפרקליט החמקמק שפוגש הבימאי כאשר הוא נוסע להוליווד לחפש את מפיקו, מגולמת על-ידי רוג'ר קורמן, שהיה בעצמו, לפני שנים, ילד-פלא של הקולנוע האמריקאי, אדם שהוציא מתחת ידיו סרטי אימים שהפכו לקלאסיים, שאותם צילם תוך כמה ימים בלבד, והיה למעין אגדה חיה. צעירים רבים עשו את צעריהם הראשונים בצילו, בעיקר מאז שהפך מפיק (בין אלה פראנסיס פורד קופולה ומנחם גולן). וונדרס פנה אל קורמן תחילה, משום שרצה להשתמש באחד מסרטיו הישנים היום שבו בא קץ העולם כנושא לסרט שבתוך הסרט. קורמן

אלן גורביין בתפקיד המפיק בעיקבות קופולה

רוג'ר קורמן בתפקיד הפרקליט בעיקבות הנערצים

הציע לו במקום זאת את סרטו של דוואן, ובו זמנית הסכים להופיע בתפקיד הפרקליט.

מהרבה בחינות, אפשר לראות בסרט זה של וונדרס, את תרומתו הפרטית לאסכולת שמונה וחצי והלילה האמריקאי, סרטים של בימאים על עבודתם, מישפטים כמו "הקולנוע אינו מספר על החיים, אלא על הקולנוע" או "עלילות קיימות רק בספרים, החיים אינם זקוקים להם כדי להימשך". נשמעים כמו שעורים באתיקה קולנועית. אין ספק שכל המתעניינים בקולנוע כאמנות, ומתעניינים בשלבי התהוותו, ימצאו חומר רב לענות בו בסרט הזה. אין ספק שהסרט נועד בעיקר עבורם, אבל בהתחשב בעובדה שאין אדם אשר הולך לקולנוע ואינו חושב עצמו מומחה בנידון, יש להניח שסרט כזה יכול לעזור לכולם להיות קצת יותר מבינים בנושא.

זווית מקורית משולש נצחי

בגינה (פאה-תל-אביב, אנגליה) - זהו סרט קאמרי, אינטימי ומרובי מאוד, הדומה להפליא למחזה טלוויזיה מן הסוג הטוב ביותר שמגיע לישראל מאנגליה. ואין פלא בכך, כי הכותב הוא הארלד מינטר, אולי הבולט במחזאים הבריטיים של דורו, והשחקנים הראשיים הם בן קינגסלי (שגילם את גנדי) וג'רמי איירוט (שהופיע בחמדת ימים ובאהובת הקצין הצרפתי).

לבד מהם, יש עוד דמות אחת בסרט, המשלימה את המשולש הקלאסי. זו פאטרישיה הודג, המגלמת את רעייתו של מו"ל (קינגסלי) ונמצאת בהליכי גירושין ממנו, והיא גם אהובתו של סוכן הספרות (איירוט) עימו היא מנהלת רומן בן שבע שנים.

אין בכך כדי לגלות משהו מסודות העלילה משום שמינטר מחליט, במקורות רבה, להתחיל את הסיפור מן הסוף, כאשר האשה מבשרת לאהובה, שממנו נפרדה כבר לפני שנתיים, כי היא עומדת להתגרש מבעלה, שהוא החבר הטוב ביותר של המאהב. אחר-כך, שלב אחר שלב, לוקח אותנו מינטר אחורנית, וחושף בהדרגה את מקורות המשולש הרומנטי הזה, כאשר כל קפיצה אחורנית מציגה תמונת-מצב אחרת בין השלושה, עד אשר בתמונה האחרונה מוצג האירוע השטותי לכאורה, שהיה במקור כל הפרשה המתמשכת הזאת. הסרט כולו הוא מין מישחק של חתול ועכבר, שבו אין התס-

פאטרישיה הודג וג'רמי איירוט: אהבה לאחר

היט מגלה אף פעם את כל קלפיו בפני הצופה. בדיוק כפי שהד- מיות עצמן אינן נחשפות עד הסוף, אחת בפני רעותה. הניחוח שיש שהן מנחשות וההנחות שהן מניחות לגבי הסובבים אותם מוצאים את הקבלות בניחושים ובהנחות המתעוררים בקהל תוך כדי הצפייה, וזה הרי תהליך שבו מינטר הוא אמן מאין כמותו. צריך רק לומר, שדווקא באווירה הריאליסטית לגמרי ששורה כאן, עובדת השיטה שלו בהצלחה גדולה עוד יותר.

השוביניזם הפמיניסטי

ינטל (שחקן תל-אביב, ארצות-הברית) - אין ספק שברברה סטרייסנד לקחה את עצמה מאוד ברצינות בסרט הזה, זאת הפקה עשירה, זוהרת וקפדנית מאוד, מסוג אותן המלאכות שרק הוליווד מסוגלת להתמודד עימן. הצילום, התאורה, התלבושות, איכות-הקול, הכל מעורר התפעלות כהישג בפני עצמו. מובן שהשאלה הגדולה היא, איך כל זה יחד משרת את המסרה הסופית, שהוא הסרט עצמו.

מבלי להיכנס לדקויות של השוואה בין הסיפור של באשביס זינגר לסרט, יש כמה עובדות ראשוניות שממריעות בעינינו. ינטל היא דמות סיפורית, אשר כל עוד קוראים עליה, ניתן להאמין במה שהיא עושה, אבל במראה-עיניים, דרוש יותר מסיפור, וברברה סטרייסנד, בתפקיד הראשי, שאינה יוצאת מעין המצלמה ולו רק פעם אחת, לכל אורך הסרט. היא-אשה בשלה, במיטב שנותיה, ואינה יכולה להיראות בשום פנים ואופן, כנערה תמה וכה, ולא כנער שלא הצמיח עדיין זקן.

פרט שצני המוסיקה והמיזמונים, שצריכים להיות המוולוג החושי של הגיבורה, אשר אינה יכולה אחרת להוציא החוצה את הגיגי ליבה, הופכים מיכשול בהתפתחות העלילה, הנעצרת מדי פעם בפעם כדי לפנות מקום מה להגיגים המושרים. מאחר שאין זה מדיום שעובד לפי מוסכמות אופראיות, למשל, העיקרון הוא בעוכרי התוצאה, מה עוד שהמוסיקה של מיטל

ברברה סטרייסנד - לא בפתח-תיקווה

לגראן נשמעת הרבה יותר מדי כמוצר מלוטש של מחזמר אמריקאי, חסר אופי אישי משלו. ולבסוף: הניסיון שלא למנוע בקדושי היהדות והרצון להקנות לסרט אופי בינלאומי, נפלו בין כל הכיסאות. חריפות העימותים ורכה כפי שהמראות לוטשו על-ידי מצלמתו של דייוויד ואטקין, והתוצאה היא הרבה יותר שיגרתית מן הכוונות.

השוביניזם האמריקאי

הצוות המובחר (גת, תל-אביב, ארצות-הברית) - זהו מיבצע מרשים מכל הבחינות. טכנית, הסרט משחזר בנאמנות מופלגת את כל השלבים של התפתחות תוכנית החלל הראשונה של ארצות-הברית, תוכנית מרקורי. הסרט מתעכב על הפרטים המדעיים הכרוכים בנושא, ומהווה מבחינה זו, נתח היסטורי מרשים. השילוב של קיטעי תעודה עם קטעים מבויימים, מזכיר למרקים את זליג של וודי אלן, (שעדיין מחכה למועד הצגתו), התימאורות והמפלאקטים המיוחדים מרהיבים להפליא ודווקא העובדה שהבימאי פיליפ קאופמן הקמיד שלא יהיו נוצצים יותר על המידה, מוסיפה לתוצאה הסופית מידה רבה של אמנות.

מדובר כאן בחיפוש אחרי דמות הגבר האמריקאי של סוף המאה ה-20, זה הושמך עד בלי די על השוביניזם הפאלי שלו, אולי משום שמה שנים רבות לא נותרה לו שום חזית להילחם בה, חוץ מן החזית המינית.

הפעם מדובר באנשים שיש להם את אותו "החומר הנכון" (זה שמו המקורי של הספר וגם של הסרט), אנשים הבנויים כך שהם זקוקים להעמיד את עצמם כל העת במיבחן, לבדוק בלי הרף מה הוא גבול היכולת הפיזית והנפשית שלהם ולהתקרב אל הגבול הזה עד כמה שאפשר יותר. ואמילו בעידן של מכוונות משוכללות שבהן האדם אינו צריך להיות יותר מפאק המתבונן

אד הריס בתפקיד ג'ון גלן: התיפארת החללית

מן הצד, יש למימד המיוחד הזה של הגבר האמריקאי, כפי שהוא בא לידי ביטוי באותם טיפוי חלל ראשונים, חשיבות מירבית לא רק למריצת הדרך אל הכוכבים, אלא גם למיבנה הנפשי של האנשים שעל בדורי-הארץ. הדמות המרשימה ביותר של הסרט, היא הדמות של צ'אק יגה, כפי שסמארד מגלם אותו. כדאי מאוד לראות.